

Gemeente Eindhoven
t.a.v. I. Schouten
Postbus 90150
5600 RB Eindhoven

Datum: 26 oktober 2015
Behandeld door: Bart Hendriks
Ons kenmerk: P2015/29 & P2015/30
Uw kenmerk:

Notitie aanvullend onderzoek BIC te Eindhoven

Deze notitie heeft betrekking op het uitgevoerde aanvullend veldonderzoek binnen het BIC terrein te Eindhoven. Uit de door Ecologica uitgevoerde quickscans (kenmerk P2015/29 en P2015/30) was naar voren gekomen dat aanvullend onderzoek naar beschermde planten, jaarrond beschermde nesten, vleermuizen, amfibieën en reptielen noodzakelijk was. Daarnaast is op verzoek van de gemeente ook onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van eekhoornnesten. Deze notitie behandelt de resultaten van het uitgevoerde veldonderzoek.

Gebied

Het onderzoeksgebied is verdeeld in deelgebied BIC Noord en BIC Zuid. Het onderzoeksgebied BIC Noord betreft een gebied ten noordoosten van Eindhoven Airport en wordt begrensd door de Oirschotsedijk, A2, A58 en de wegen Erica en Zonnedauw. Het onderzoeksgebied BIC Zuid betreft een gebied ten noordoosten van Eindhoven Airport en wordt begrensd door het Beatrixkanaal, Oirschotsedijk, A2 en de Anthony Fokkerweg (zie figuur 1 en 2).

Figuur 1: plangebied BIC Noord (rood omlijnd) (Google Earth).

Figuur 2: plangebied BIC Zuid (rood omlijnd) (Google Earth).

Aanpak veldonderzoek jaarrond beschermde nesten

Binnen het onderzoeksgebied is het onderzoek naar jaarrond beschermde vogelnesten met name gericht op de aanwezigheid van nesten van de buizerd en mogelijk huismus binnen het gebied. Overige soorten mogelijk aanwezige soorten zoals sperwer en ransuil zijn in het veldonderzoek meegenomen.

Het veldonderzoek naar huismus is tijdens gunstige weersomstandigheden uitgevoerd conform de door het Ministerie van EZ opgestelde soortenstandaard voor de huismus. Er zijn in de periode tussen 10 mei en 20 juni 's ochtends, rond een tot twee uur na zonsopgang, twee veldbezoeken aan de locaties gebracht om eventueel aanwezige broedplaatsen vast te stellen. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Marcel Bonder.

Aanpak veldonderzoek beschermde planten

Het onderzoeksgebied is onderzocht op de aanwezigheid van beschermde planten. Hierbij is met name gericht gezocht naar streng beschermde soorten (tabel 2 en 3 FF-wet). Het onderzoek heeft zich met name gericht op plaatsen waar deze soorten mogelijk aanwezig zijn of geschikt biotoop aanwezig is. Het gebied is zowel in het voorjaar als de zomerperiode bezocht om vroeg- dan wel laat bloeiende soorten niet te missen. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Bart Hendriks.

Aanpak onderzoek nesten eekhoorn

Alle bomen zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van eekhoornnesten. Dit is gedaan om een moment dat de loofbomen nog niet vol in blad stonden om de kans op aantreffen te optimaliseren. Dit veldonderzoek is uitgevoerd door Marcel Bonder.

Aanpak vleermuisonderzoek

Protocol voor vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens de meest actuele versie van het vleermuisprotocol. Inventarisaties die volgens deze richtlijnen worden uitgevoerd door een ervaren vleermuisonderzoeker, zowel in tijd als met het gebruik van de voorgeschreven apparatuur, voldoen aan de eisen die voortkomen uit de Flora- en faunawet.

Gebiedsfuncties

Dit vleermuisonderzoek is erop gericht om vast te stellen welke soorten in een onderzoeksgebied aanwezig zijn en hoe deze het betreffende gebied gebruiken (zogenaaamde gebiedsfuncties). Elke soort benut op andere wijze zijn leefgebied. Dit wordt met behulp van veldwerk in kaart gebracht. Het gebiedsgebruik van een vleermuis(soort) wordt daarbij onderverdeeld in verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Zelden bestaat het leefgebied van een vleermuis uit enkel het onderzoeksgebied. Indien dit relevant is voor het onderzoek, wordt eventueel ook relevante informatie van aangrenzend gebied verzameld.

Veldwerk

Het veldwerk bij vleermuisonderzoek dat gericht is op het vaststellen van soorten en hun gebiedsgebruik, vindt hoofdzakelijk plaats tussen zonsondergang en zonsopkomst. Een nacht kan hierbij worden onderverdeeld in de avondperiode (voor zonsondergang tot halverwege de nacht) en de ochtendperiode (halverwege de nacht tot zonsopkomst). Het veldwerk is onderverdeeld in een zomerperiode (juni/juli) en een periode in het najaar (augustus/september). Gezien de grootte van het gebied is er voor gekozen om in de zomerperiode twee volledige nachten te inventariseren. Dit

houdt in dat er een avondperiode en een ochtend periode achter elkaar worden uitgevoerd. In de periode in het najaar wordt alleen tijdens de avondperiodes geïnventariseerd.

De zomerperiode wordt gebruikt om kraamverblijfplaatsen, zomerverblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes op te sporen. De periode in het najaar wordt gebruikt om naar paarverblijfplaatsen/territoria's, foerageergebieden en vliegroutes te zoeken. De avondperiode wordt gebruikt om uitvliegers en vliegroutes op te sporen; de ochtendperiode wordt gebruikt om naar zwermende vleermuizen bij een verblijfplaats te zoeken en de vliegroutes naar de verblijfplaats toe op te sporen. Het nachtelijk veldwerk wordt uitsluitend uitgevoerd bij weersomstandigheden waarbij vleermuizen voldoende activiteit vertonen om daarover informatie te kunnen verzamelen. Vanuit het protocol is dit bij temperaturen van boven de 10 °C en bij windsnelheden tot 6 Bft. Lichte regen vormt voor veel vleermuissoorten geen hinder. Het onderzoek is uitgevoerd door Ronald van Os.

Weerdata

Bezoeken	28/29 juni avond/ochtend	7/8 juli Avond/ochtend	23/24 juli Avond/ochtend	31 augustus Avond	22 september Avond
Weer	Helder	Half bewolkt	Bewolkt	Half bewolkt	Bewolkt
Neerslag	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Temperatuur	19° C	22° C	23° C	20° C	16° C
Wind	2 Bft	1 Bft	2 Bft	3 Bft	3 Bft

Aanpak veldonderzoek alpenwatersalamander

Het veldonderzoek naar alpenwatersalamander is met name gericht op de eutrofe poel ten westen van het Beatrixkanaal. Daarnaast zijn onder meer een poel nabij Lansard en enkele sloten onderzocht. De potentiële voortplantingswateren zijn in het voorjaar en vroege zomer onderzocht. Alle wateren zijn driemaal onderzocht. Dit is deels op basis van zicht (eventueel met zaklamp) als door gebruik te maken van een RAVON-schepnet uitgevoerd. Het veldonderzoek is (deels) worden gecombineerd met overig veldonderzoek. Het veldonderzoek is uitgevoerd door Sander Hunink.

Aanpak onderzoek levendbarende hagedis

Het veldonderzoek naar levendbarende hagedis richt zich primair op het heideterrein aan de westzijde van het onderzoeksgebied. Eventueel aansluitend geschikt biotoop is eveneens meegenomen in het veldonderzoek. Aangezien er potentieel leefgebied verdwijnt als gevolg van de plannen is het van groot belang dat bij niet aantreffen van de soort ook aannemelijk kan worden gemaakt dat de soort ook daadwerkelijk niet voorkomt.

Conform de door het Ministerie van EZ opgestelde soortenstandaard van de levendbarende hagedis kan afwezigheid voldoende aannemelijk worden gemaakt wanneer er geen waarnemingen zijn verricht die duiden op de aanwezigheid van levendbarende hagedissen na:

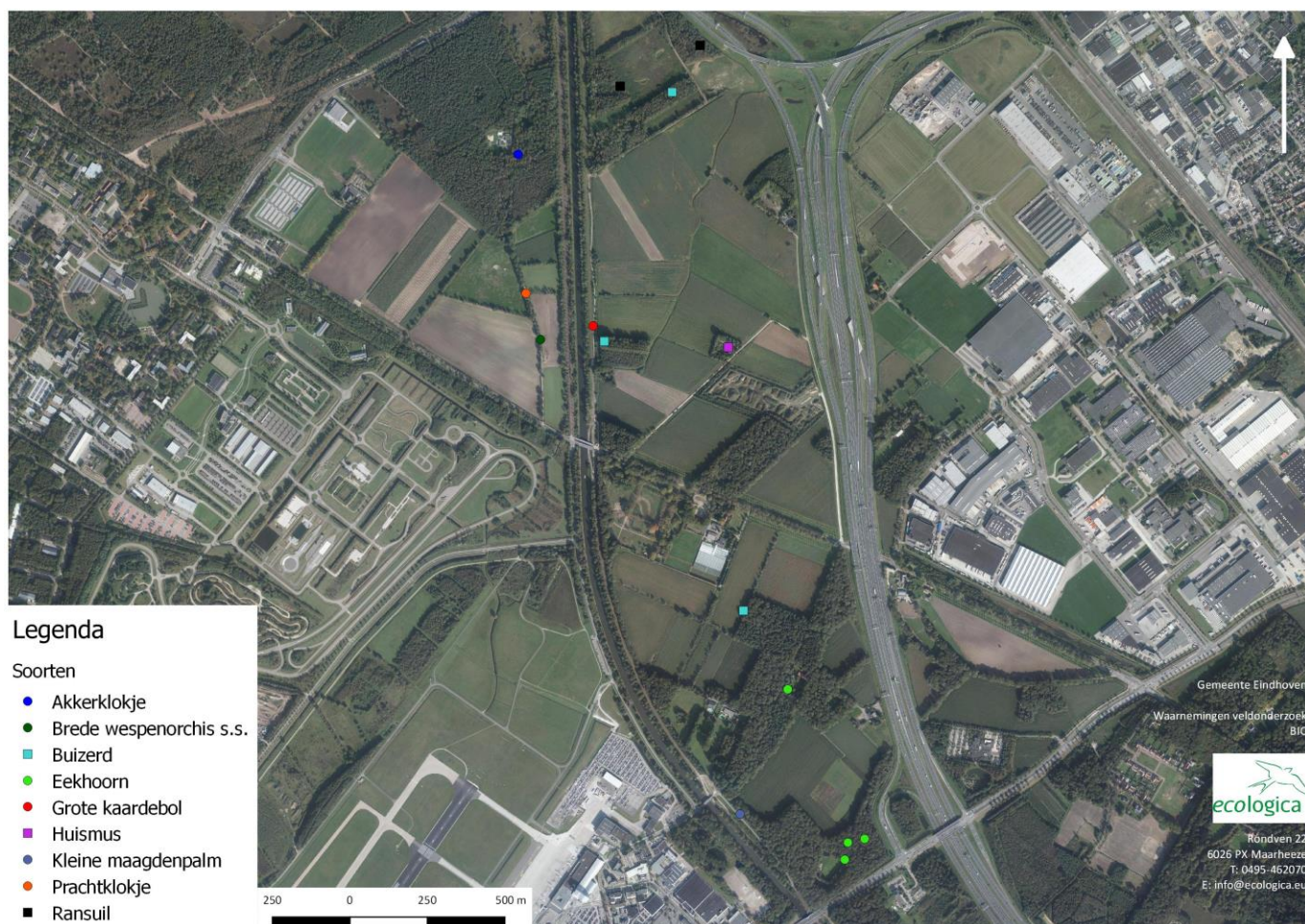
- drie inventarisatierondes in de maanden april en mei
- gehouden tijdens goede inventarisatieomstandigheden: zonnige, half bewolkte dagen met een temperatuur tussen de 12 en 20 graden Celsius en een windkracht minder dan 5 Beaufort
- en verricht in potentieel geschikt habitat.

Het veldonderzoek is uitgevoerd door Sander Hunink.

Resultaten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldonderzoek zijn van meerdere soorten de jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Er zijn drie nesten van buizerd aangetroffen. Van de ransuil zijn twee nesten aangetroffen. Bij de woning in deelgebied BIC Noord zijn territoria van huismus vastgesteld (zie figuur 3).

Figuur 3: Jaarrond beschermde nesten en planten.

Planten

Binnen het onderzoeksgebied zijn meerdere beschermde plantensoorten aangetroffen. Dit betroffen 4 soorten van tabel 1 en 1 streng beschermde soort van tabel 2 (zie figuur 3). De streng beschermde soort betrof prachtklokje welke groeit in de berm van de deels onverharde weg Zonnedaauw ten westen van het kanaal.

Eekhoorn

Alleen in het bosgebied aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied zijn eekhoornnesten aangetroffen (zie figuur 3).

Vleermuizen

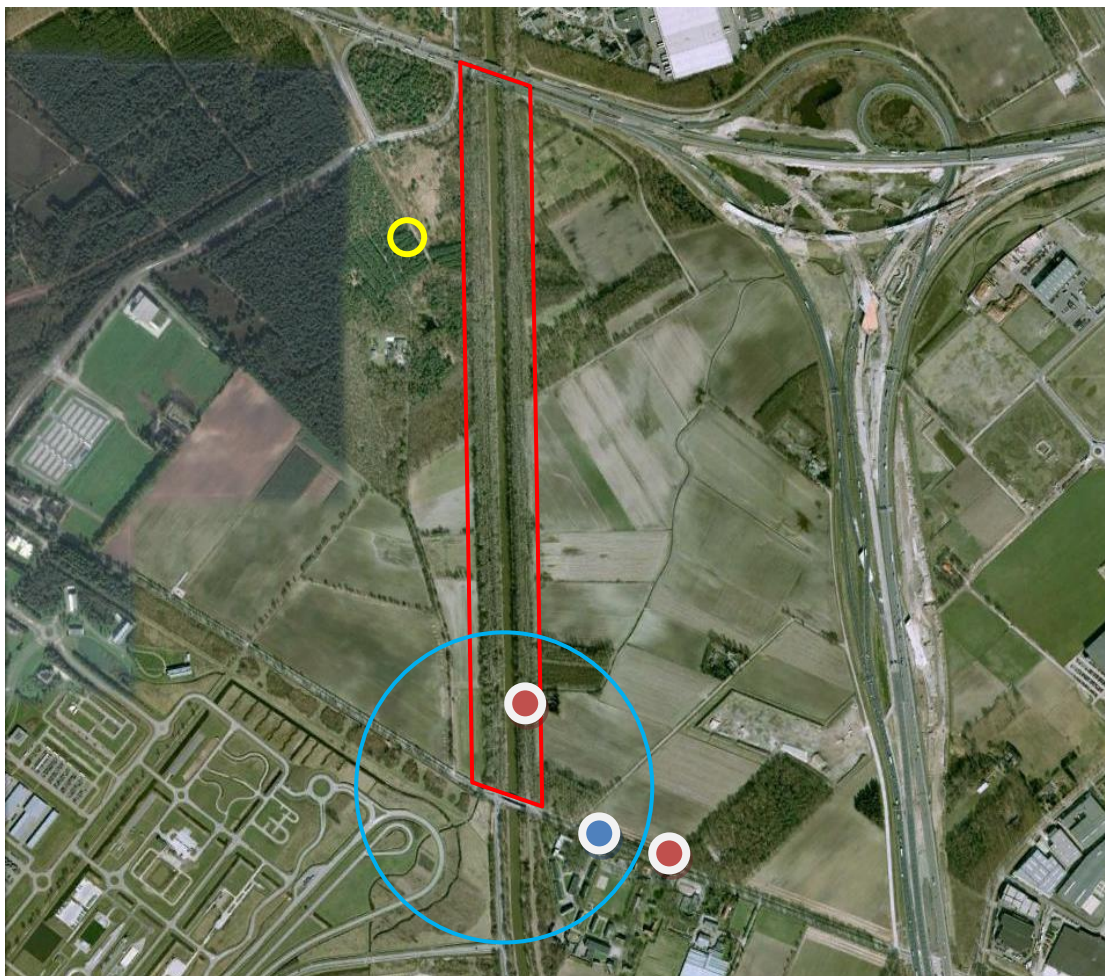
Voor zowel BIC-Zuid als BIC-Noord geldt dat de meeste activiteiten van vleermuizen zich langs het kanaal concentreren. Binnen het totale onderzoeksgebied zijn diverse vleermuissoorten aangetroffen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger aangetroffen.

Nabij de brug over het kanaal met de Oirschotsedijk foerageren in het begin van de avond meerdere rosse vleermuizen die vanuit de kant van Eindhoven Airport komen. Daarnaast foerageren de rosse vleermuizen verdeeld over het terrein en vliegen er in de ochtend net voor zonsopkomst een aantal rosse vleermuizen de A2 over richting Eindhoven. Deze gaan vermoedelijk naar de Hertgang waarvan bekend is dat daar een kolonieboom staat met rosse vleermuizen.

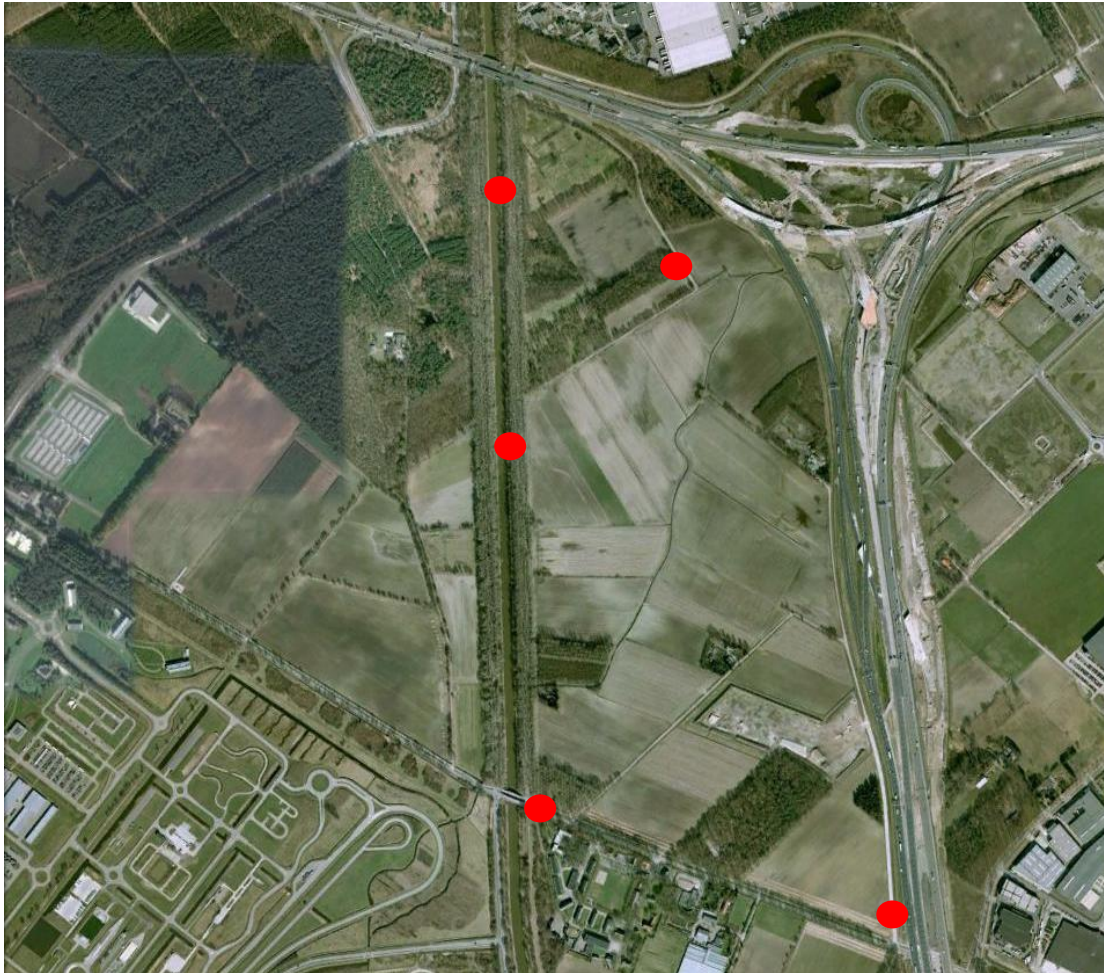
Laatvliegers worden ook verdeeld over het gebied foeragerend aangetroffen. Ze hebben ook geen verblijfplaats binnen het plangebied. De laatvlieger is in Nederland een gebouw bewonende soort die voornamelijk bij boerderijen wordt aangetroffen. In het stedelijk gebied worden ze ook wel aangetroffen in spouwmuuren van woonhuizen en flatgebouwen. Binnen het plangebied zijn er maar een tweetal plaatsen geschikt voor bewoning door vleermuizen en dat is de boerderij naast de A2 en de boerderij aan de Oirschotsedijk in plangebied BIC-Zuid. De grootoorvleermuis nabij Erica is daar foeragerend aangetroffen. Het gaat hier vermoedelijk om een gewone grootoorvleermuis. De grijze grootoorvleermuis is erg zeldzaam en het plangebied ligt tegen de grens aan van zijn leefgebied wat meer zuidelijker ligt. De gewone grootoorvleermuis is zowel een gebouwbewonende soort als en boombewonende soort. Er is echter geen verblijfplaats aangetroffen binnen het plangebied.

De ruige dwergvleermuizen zijn allen foeragerend aangetroffen. In Nederland kennen we geen kraamkolonies van deze soort. Er is er wel ooit één gevonden maar dit was een uitzondering. De vrouwtjes verblijven tijdens het voorjaar en de zomer in Oost-Europa. In het najaar zijn ze niet binnen het plangebied waargenomen maar wel daar net buiten. Er zijn geen paarverblijven van deze soort aangetroffen binnen het plangebied.

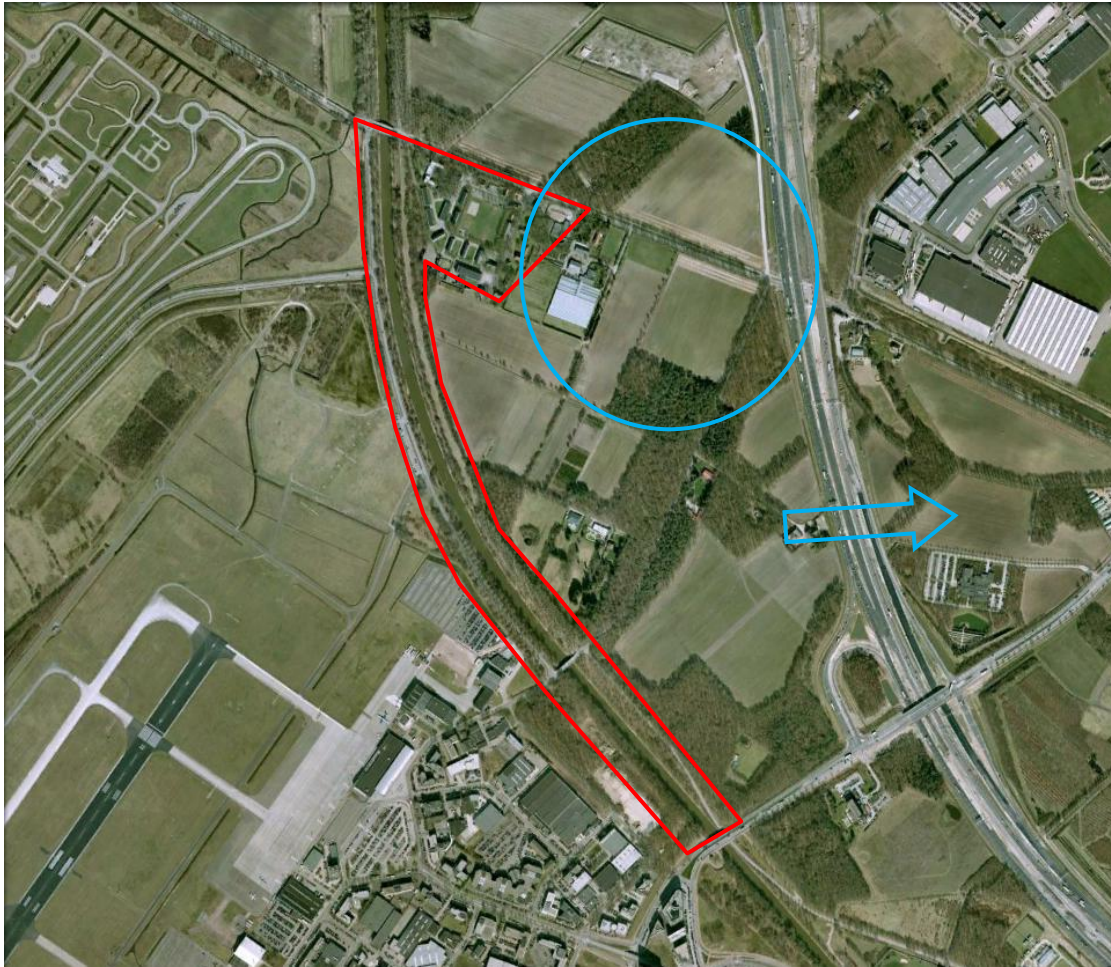
De gewone dwergvleermuis is een algemeen voorkomende soort binnen het plangebied. Hij is er echter alleen maar foeragerend waargenomen en een enkele keer roepend. De gewone dwergvleermuis heeft zijn paarverblijf in het stedelijk gebied. Er is geen paarverblijf binnen het plangebied aangetroffen.

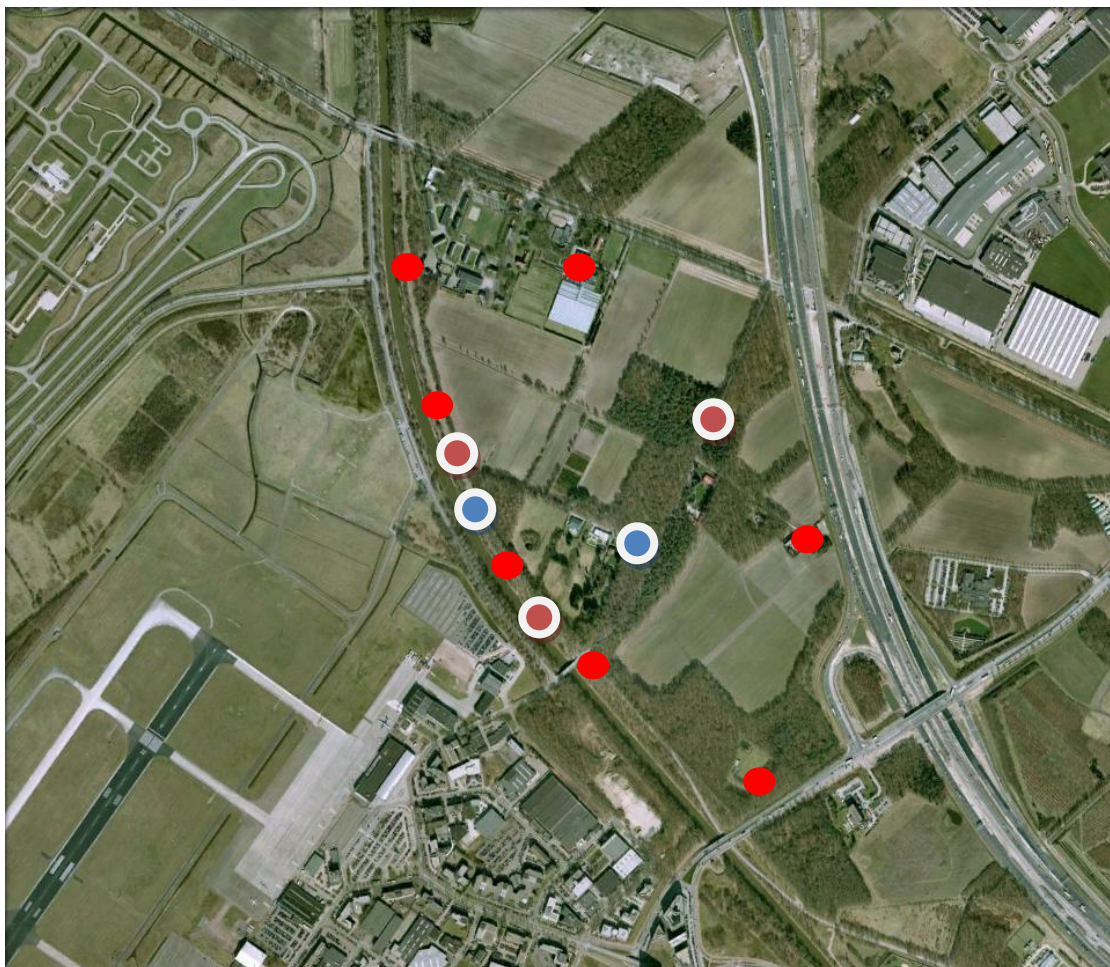
Figuur 4: Waarnemingen vleermuizen BIC Noord: Rood omlijnd: foerageergebied gewone dwergvleermuis; blauw omlijnd: foeragerende rosse vleermuizen; witgerande rode stip: foeragerende laatvlieger; blauwe stip: foeragerende ruige dwergvleermuis; geel omlijnde stip: foeragerende grootoorvleermuis.

Figuur 5: Roepende gewone dwergvleermuizen BIC Noord (rode stip) .

Figuur 6: Foerageergebied gewone dwergvleermuis: rood omlijnd; foeragerende rosse vleermuis: blauwe cirkel; overvliegende rosse vleermuis: blauwe pijl.

Figuur 7: Waarnemingen BIC Zuid. Dichte rode stip: roepende gewone dwergvleermuis; blauwe stip: foeragerende ruige dwergvleermuis; witgerande rode stip: foeragerende laatvlieger.

Amfibieën en reptielen

Er zijn tijdens het veldonderzoek meerdere streng beschermde soorten aangetroffen. Op beide heide-terreinen komt levendbarende hagedis voor. In de sloot aan de westgrens van het onderzoeksgebied is de streng beschermde poelkikker aangetroffen. In de poel nabij het recreatieterrein is de alpenwatersalamander aangetroffen (zie figuur 8). Ook in de poel in het grasland nabij Lansard is de soort aangetroffen. Verder zijn de algemeen beschermde gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander aangetroffen (zie figuur 8 en 9).

Figuur 8: Resultaten veldonderzoek herpetofauna.

Figuur 9: Resultaten veldonderzoek herpetofauna.

Conclusies

Op meerdere plekken binnen het onderzoeksgebied zijn beschermde soorten aangetroffen waaronder ook streng beschermde soorten. Hiermee dient bij verdere planvorming en alternatieven overwegingen rekening te worden gehouden. Dit geldt met name voor deelgebied BIC Noord waar met name de ontsluitingswegen dwars door natuurgebied en leefgebied van streng beschermde soorten zijn geprojecteerd. Aanpassing van deze routes lijkt, gezien de vereiste alternatievenstudie, een voor de hand liggende keuze.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Bart Hendriks.